

AMPUMARATALAKI JA –ASETUS HE 20/2014

- Ampumaratojen luokittelu kolmeen kategoriaan käyttömäärän ja –paikkojen mukaan on järkevää. ”*Sellaiset ampumaradat, joiden käyttö olisi pienimuotoista, olisivat vähäisiä ampumaratoja.*” Rajana 10 000 laukausta on vähän. (Kotona max. 20 000 patruunaa)
- Nykymuotoinen ”yksityinen ampumapaikka” muuttuu yleisötapahtumaksi.
- On tärkeää, että maanomistajan oikeus päättää siitä, kuka hänen omalla maallaan ampuu, säilyy.
- ”Satunnainen” ja ”pienimuotoinen” ampuminen eroavat käsitteinä merkittävästi, mutta epäselvästi, mikä tulee johtamaan ongelmiin.

TARVE, MIHIN?

- "Ampumaratoja koskevan sääntelyn vaihtoehtona ... sääntelyn jättäminen muiden voimassaolevien säännösten, joista keskeisin on ympäristöä koskeva lainsäädäntö, varaan. Ampumaradat eivät ole siinä mielessä ongelma yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle, että niillä aiheutuisi järjestyshäiriöitä."
- "Ympäristönsuojelun lisäksi ampumarata-asioilla on läheinen liityntä maankäyttöön ja rakennukseen. Ampumaratojen käytön turvallisuus on suurelta osin radan rakenteellista turvallisuutta, minkä arviointi soveltuu parhaiten teknisen alan koulutuksen saaneelle."
- "Ampumaratalupaviranomaisena ... Tehtävä siirtyi Poliisihallitukselle lääninhallituksilta aluehallinnon uudistamisen yhteydessä vuoden 2010 alusta. Ampumaratoja on Suomessa noin 600 kappaletta, vuoden 2010 alusta on lupahakemusten määrä ollut kahdesta kolmeen vuodessa. Nämäkin ovat olleet olemassa olevien lupien muutoksia. Tehtävä on työllistänyt vuositasolla Poliisihallituksessa noin 0,3 henkilötyövuotta (= 1-2 kk per lupa).

AMPUMARADAT

- Ampumaradat ja jopa epäviralliset ampumapaikatkin ovat tilastojen valossa turvallisia. Meillä ei käytännössä tunneta onnettomuuksia tai vaaratilanteita ampumaradoilla tai ampumaharrastuksen yhteydessä (vrt. esim. jäähallit).
- Meillä ei tunneta järjestyshäiriöitä tai muita ampumaratojen käyttäjiin liittyviä ongelmia.
- Ilkivalta on ongelma kaikkialla.
- Kuten kaikki rakennelmat ja toiminta-alueet, ampumaradatkin ovat ympäristörasite omine erityispiirteineen.

Oma maa, oma lupa, MUTTA....

- ”Satunnaista ampumista olisi esimerkiksi yksittäisten ampumakilpailujen järjestäminen. Ampumaratojen ulkopuolella... ampumahiihto.., reserviläisammunnan ...ja hirvenhiihtokilpailuja. ...yksittäisinä tapahtumina ..kokoontumislain ...soveltamisalaan ... yleisötilaisuutena. Satunnaista ampumista olisi myös esimerkiksi metsästystä varten tapahtuva ampuma-aseen tarkkuuttaminen Tällainen ampuminen olisi lisäksi pienimuotoista ampumista.” **Eli satunnainen = pienimuotoinen??**
- ”Pienimuotoisella ampumisella tarkoitettaisiin sellaista ampumista, joka olisi luonteeltaan pysyvämpää kuin satunnainen ampuminen, mutta se olisi kuitenkin laukaus- ja osanottajamäärältään vähäistä.”
- 2§/2 ”Toiminta voisi olla pienimuotoista, jos kyse olisi maan hallintaan oikeuttavien henkilöiden ja näiden seurassa olevien henkilöiden ampumisesta.”
- ”Seurassa” vai luvalla ovat merkittävässä määrin eri asia. Tämä on perustelematon, perustuslaillista omistusoikeutta rajoittava kohtuuton vaatimus ja vaikuttaa varsinkin maaseudulla ilman todellista vaikutusta aseturvallisuuteen. Ampumislupa voi koskea esimerkiksi kunnan tai kaupungin omistamia maa-alueita. Virkamieskö omistajan edustajana paikalle?

No mitä se sitten tarkoittaa?

- Käytännön elämässä maanomistaja asuu usein kaukana maistaan.
- Maanomistajalla ei välttämättä ole mahdollisuutta/halua olla paikalla.
- Maanomistajan henkilöllisyys ja omistusoikeus on kuitenkin tarkastettava, jos asiaa selvitetään.

→ Maanomistaja ei enää päätäkään maistaan olematta paikalla. Käytännössä ihminen ei voisi käydä ampumassa esim. vanhempiensa omistamilla mailla ilman vanhemman mukanaoloa. Omistajan lupa ei ENÄÄ riitä ja ”tapahtumasta” pitäisi tehdä maksullinen ilmoitus yleisötilaisuutena.

POHA 5§:n perustelu

- *"...Lisäksi ampumarataa voidaan käyttää väärin harjoittamalla ampuma-aseen käyttöä muuhun kuin ampuma-aselain 43 §:n 1 momentissa tarkoitettuun hyväksyttävään käyttötarkoitukseen..."*
- Mitä on tämä "muuhun" ja miksi siihen pitäisi puuttua paikkana (rata), tai esineenä (ase) tai ENNEN kaikkea puuttumatta itse henkilöön?
- Jos tämä "muuhun" ei tapahdu ampumaradalla, onko parempi, että se tapahtuu jossakin muualla? Kuten henkirikoksissa, HALU "muuhun" ei katoa, paikka tai väline vain vaihtuu.

VASTAAVA HOITAJA

- Ampumaradalle järjestyssääntö.
- Ratavastaava, jonka tehtävänä ja rangaistuksen uhalla myös vastuulla on valvoa, että rata on turvallinen ja radalla noudatetaan järjestyssääntöä ja lupaehtoja. **Kuka ja millä ehdoilla tähän suostuu?**
- Oikeus keskeyttää radan käyttö, jos siitä aiheutuu vaaraa ja tarkastaa ampumaradan käyttäjän oikeus ampua radalla.
- **Käytännössä oikeudet ja velvollisuudet muistuttavat vartiointia ja järjestyksenvalvontaa, joista on omat lainsäädäntönsä koulutusvelvoitteineen. Tähän liittyvät oikeudet (mm. poistaminen) on huomioimatta.**

Poliisin uudet oikeudet....

- *”Poliisihallitukselle ehdotetaan oikeutta salassapitovelvollisuuden estämättä saada tietoja, jotka ovat valvonnassa välttämättömiä.”*
- On hyvin vaikea nähdä mitään syytä tällaiselle ”avoimelle tiedonsaantikortille” tosiasiasiallisesti maankäyttöä koskevassa asiassa. Vrt. poliisilain 36 § ”yleinen tiedonsaantioikeus”.
- Poliisi- ja pakkokeinolakiin liittyviä normeja ei pitäisi hajauttaa muihin lakeihin! (vrt. rikoslain uudistamisen periaate)

No mitä oikeasti?

- TÄLLÄ TOSIASIASSA haetaan ratkaisua johonkin ongelmaan, mitä ei ole. Vrt. erilaiset keräilyaseiden ampumakiellot.
- KAIKEN KATTAVANA perusteena on aina YJT, sitä kuitenkin mitenkään avaamatta.
- LOPPUTULOKSENA mitä ilmeisimmin täysin turhat oikeusprosessit. Vrt. ns. starttari-oikeudenkäynnit.

KENELLE HOMMA KUULUU?

- Keskittäminen Poliisihallitukseen työllistää ylikuormitettua lupahallintoa.
- EU:n perussopimuksen periaate on, että päätöksenteko on mahdollisimman lähellä kansalaista.
- Aluehallinnon kehittämishankkeen työryhmän väliraportissa todettiin, että ampumaratojen lupatehtävät olisi tarkoituksenmukaista siirtää valtion paikallishallintoon.
- Poliisilla ei ole (esityksenkään mukaan) teknistä ammattitaitoa ampumaratojen osalta.
- Esityksessä ei toteudu ”yhden luukun” periaate, koska hakijalta vaaditaan selvityksiä usealta muulta viranomaiselta (rakennus- ja ympäristöluvat), jotka myös tuntevat paikalliset olosuhteet.

PERUSOIKEUSASIA !

- Tosiasiallinen päätösoikeus omasta omaisuudesta pienenee ratkaisevasti!
- Poliisille uusia, pakkokeinolakia kiertäviä oikeuksia!
- Syntyy keinotekoisia uhrittomia rikoksia!
- Korjattiin ”ongelma”, mitä oikeastaan ei ollut!

2. AMPUMA-ASELAKI HE 20/2014

- Parannus aseturvallisuuteen on mahdollisuus säilyttää aseita toisen lainaamiseen oikeutetun henkilön luona.
- Poliisin velvoite antaa ohje laillisesta ja turvallisuudesta säilytyksestä ampuma-aseen hallussapitoluvan myöntämisen yhteydessä.
- Vaatimus pakollisesta hyväksytystä turvakaapista enemmän kuin viiden aseiden tapauksessa on ylimitoitettu. Aseita varastetaan alle promille nyt ”kaapitettavasta” määrästä.

TURVAKAAPIT

- Ns. asekaappipakko ulottuu esitetyssä muodossa yli 60 000 ihmiseen ja kustannukset todellisuudessa ainakin 30 000 000 euroa.
- Ruotsin kokemukset: Varastetaan kokonaiset asekaapit (tai asevarikot)
- Suomessa aseita anastetaan tai "katoaa" vuosittain n. 300. Se on promillen murto-osa. Näistä merkittävä osa olisi varastettu ja varastettiin myös kaapista (tammikuu 2014, 47 asetta)

TURVAKAAPIT

- ehdotetaan poistettavaksi mahdollisuus säilyttää ampuma-asetta siten, että aseiden osat säilytetään ...erillään Velvollisuutta säilyttää ampuma-ase hyväksytyssä turvakaapissa ... laajennettaisiin koskemaan kaikkia ..., joilla on enemmän kuin viisi ampuma-asetta.
- OLEELLISEN osan (esim. lukko) säilyttäminen erillään kunnolla lukitussa paikassa olisi paitsi riittävä, myös todellista turvallisuutta lisäävä ratkaisu, varsinkin kun.....
- samassa taloudessa asuvan kahden henkilön aseiden säilyttämiselle samassa kaapissa on ehto, jossa vain henkilöllä, jolla on oikeus pitää hallussaan kaikkia säilytettäviä aseita, saa olla avain asekaappiin.
- **Toisen henkilön poissa ollessa paikalle jäävän aseet (5) pois kaapista.**

LÄÄKÄRIT

- Lääkärien ilmoitusvelvollisuuteen on tullut selkeä parannus, kun velvollisuuteen sidotut tapaukset on rajattu.
- Esityksen mukaan suurin osa ilmoituksista tehdään perusteella ”muu syy” ja tämä ”muu syy” olisi mukana jatkossakin.
- Onko todellinen hoitosuhde I. kompetenssi henkilöstä huomioitava?

AMPUMA-ASELAKI

- Antiikkisten (< 1950) ilma-aseiden jättäminen sääntelyn ulkopuolelle.
- Eräät (> 6,35 mm) ilma-aseet ilmoitusvelvollisuuden piiriin (mikäli henkilöllä on jo ampuma-aseen hallussapitolupa).
- Metsästysasetus 16 §: *Metsästyksessä saa käyttää vain ampuma-aselain.... ampuma-asetta, joka on vähintään 600 millimetriä pitkä ja jonka piippu on vähintään 300 millimetriä pitkä.*
- Kiväärin ja haulikon minimimitat olisi syytä muuttaa vastaamaan metsästyslakia (ja EU-normia) nykylaissa 84 cm minimi.

AMPUMA-ASELAKI

- *55b Kaasusumutinlupa 3) oman tai toisen henkilökohtaisen koskemattomuuden taikka omaisuuden suojeleminen; 4) erityisestä syystä eläinten karkottaminen.*
- Jopa 55b/3 on toteutunut hyvin vaihtelevasti. Käytännössä lupaan on vaadittu edelleenkin (kumotun lain mukainen) ammatillinen peruste.
- Mikä tahtoo unohtua; kaasusumutin on myös yksityisen(-kin) turvallisuusalan työturvallisuusväline!
- Ylipäätään on outoa, että sumutteita säädellään ampuma-aseilla eikä järjestyslaissa.

AMPUMA-ASELAKI

- *”Ampuma-aserikos rangaistavia myös silloin, kun rikosesineenä olisi tehokas ilma-ase, kaasusumutin taikka ohjus- tai raketinheitinjärjestelmä.”* (oikeustapaukset vrt. järjestyslaki)
- Euroopassa huomattavilta osin lupavapaiden kaasusumutinten luvanvaraisuus ja sääntely on Suomessa poikkeuksellisen raskas ja kuormittaa viranomaisresursseja vailla mainittavaa hyötyä.

KAUPALLINEN KOULUTUS

- *Yksityisen turvallisuusalan vartijoiden ja järjestyksenvalvojen voimankäyttökoulutus edellyttää kouluttajahyväksynnän.*
- *Ehdotettujen muutosten jälkeen kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvan ampumaradan ylläpitämisen ja kaupallisen ampumaseen käyttöön kouluttamisen sääntelemiseen ja valvontaa erillisinä ase-elinkeinon muotoina ei enää olisi tarvetta.*
- Byrokratia vähenee.....
- Ja sitä kannattaa vähentää lisää

BYROKRATIA

- Kaasusumutinten osalta vastaava ilmoitusmenettely kuin eräiden ilma-aseidenkin osalta keventäisi byrokratiaa tuntuvasti.
 - JV/Vartija- tai kouluttajakortilla, jossa kaasusumutinkoulutus merkitty.
 - Ampuma-aseen luvalla.

BYROKRATIA

- Aseen vaihtamisen osalta vastaava ilmoitusmenettely kuin eräiden ilma-aseidenkin osalta keventäisi byrokratiaa ratkaisevasti.
 - Ampuma-aseen luvalla.
 - Sama tai pienempi kaliiperi ja sama tai ”tehottomampi” toimintatapa (nro-arvoltaan sama tai pienempi).